

Pilotní ověřování jednotného zadání
v oborech vzdělání s rámcovými
vzdělávacími programy
školní rok 2010 - 2011
Romana Jezberová, Věra Vašáková

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

**Pilotní ověřování jednotného zadání
v oborech vzdělání s rámcovými vzdělávacími programy
školní rok 2010 - 2011**

Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení
pro další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Praha, říjen 2011

Zpráva byla připravena v rámci národního projektu Nová závěrečná zkouška. Národní projekt Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, jehož řešitelem je Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků, je spolufinancován z Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu České republiky.

OBSAH

Úvod	5
1. Vytipování RVP oborů vzdělání pro tvorbu jednotných zadání ve školním roce 2010 – 2011	7
2. Specifika tvorby jednotných zadání pro obory vzdělání s RVP	11
Využití rámcové struktury jednotného zadání a metodických pokynů při tvorbě JZZZ v oborech vzdělání s RVP	11
Zprostředkování jednotného zadání v oborech vzdělání s RVP školám, které vyučují obory vzdělání podle dobíhající soustavy	15
3. Využití jednotného zadání pro obory vzdělání s RVP ve školách	15
Realizace dotazníkového šetření	15
Stanoviska odborníků z praxe	16
Výsledky pilotního ověřování JZZZ	16
4. Zohlednění zkušeností pro další tvorbu jednotného zadání s RVP	18
<i>Příloha č. 1 Přehled Rámcových vzdělávacích programů oborů vzdělání vydaných MŠMT v roce 2007</i>	<i>20</i>
<i>Příloha č. 2 Rámcová struktura JZZZ – obory vzdělání kategorie H</i>	<i>21</i>
<i>Příloha č. 3: Dotazník pro školy k pilotnímu ověřování JZZZ</i>	<i>23</i>
<i>Příloha č. 4 Rámcová osnova pro expertní posouzení jednotného zadání závěrečné zkoušky (JZZZ) odborníkem z praxe</i>	<i>32</i>
<i>Příloha č. 5 Návrh návratnosti dotazníků k JZZZ pro obory vzdělání s RVP</i>	<i>34</i>

Úvod

Reforma závěrečné zkoušky pro obory středního vzdělání s výučním listem¹ je již od školního roku 2003/2004 spojena s tvorbou a ověřováním jednotného zadání pro obor vzdělání. Jednotné zadání závěrečné zkoušky (JZZZ)² plní funkci určitého standardu platného pro výsledky vzdělávání dosažené v příslušném oboru. Jeho využívání u závěrečné zkoušky by mělo přispět ke zvýšení srovnatelnosti a zkvalitnění přípravy žáků učebních oborů.

Tvorba a každoroční ověřování jednotného zadání závěrečných zkoušek navazuje na vývoj soustavy oborů vzdělání v oblasti oborů středního vzdělání kategorie H.² a na paralelně probíhající tvorbu rámcových vzdělávacích programů středního odborného vzdělávání (dále RVP oborů vzdělání).

V letech 2005–2008 se realizovala v systémovém projektu ESF Kvalita I a v současnosti pokračuje v rámci IPn Nová závěrečná zkouška (2009-2012). Jednotná zadání připravovaná pro obory vzdělání kategorie H již pokrývají téměř celou stávající soustavu těchto oborů.³

V průběhu řešení obou uvedených projektů výrazně vzrostla potřeba zpracovávat jednotná zadání v souladu s postupem tvorby rámcových vzdělávacích programů (RVP) oborů vzdělání. Ty byly vytvářeny od roku 2006 v Národním ústavu odborného vzdělávání a postupně vydávány Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

Tvorba i pilotní ověřování jednotných zadání pro obory, ve kterých již probíhá výuka podle RVP (resp. školního vzdělávacího programu – ŠVP) vykazuje určitá specifika: Rámcové vzdělávací programy nově zaváděných oborů vzdělání totiž v řadě případů obsahují vzdělávací obsahy, které byly v předchozí a dosud dobíhající soustavě oborů vzdělání rozděleny často i do několika svébytných oborů.

¹ dále je v textu používán termín „obor vzdělání“, případně rovněž běžně užívaný termín „učební obor“.

² viz Nařízení vlády č. 211/2010 Sb., o soustavě oborů vzdělání v základním, středním a odborném vzdělávání.

³ např. pro školní rok 2009/2010 bylo vytvořeno celkem 98 jednotných zadání uplatnitelných ve 116 oborech středního vzdělání s výučním listem kategorie H stávající soustavy oborů vzdělání. Nad tvorbou jednotných zadání pracovalo celkem 50 editorů (z toho 26 pracovníků ze škol, 24 pracovníků NÚV/NÚOV) a 450 autorů. Vytvořená jednotná zadání posuzovalo 74 odborníků z praxe vybraných Hospodářskou komorou ČR. Podařilo se vyvinout informační systém NZZ a poprvé plošně poskytnout školám možnost využívat jednotné zadání. Více než 80% odborných škol se rozhodlo, že jednotné zadání využije alespoň v jednom z učebních oborů, které vyučují.

Školy jsou v souladu se zněním školského zákona ⁴ povinny zahájit výuku podle školního vzdělávacího programu vytvořeného podle RVP nejpozději po uplynutí 2 let ode dne vydání příslušného RVP.

Z uvedeného důvodu se pilotní ověřování jednotných zadání pro obory vzdělání kategorie H s rámcovými vzdělávacími programy zaměřilo nejprve na vytipování oborů vzdělání, v nichž byly školy povinny zahájit výuku podle školních vzdělávacích programů (počínaje 1. ročníkem) nejpozději od školního roku 2009/2010.

Další úkoly spojené s tvorbou a ověřováním JZZZ pro obory využívající RVP spočívaly v posuzování vhodnosti stávající koncepce jednotného zadání z hlediska specifik podoby jednotného zadání vytvářeného na základě rámcového vzdělávacího programu.

V případech tvorby jednotného zadání se jednalo se zejména o:

- pojetí obsahu vzdělávání v tématech jednotného zadání oborů vzdělání s RVP
- možnost zařadit do závěrečné zkoušky podle jednotného zadání specifika škol vyjadřovaná v ŠVP (tj. tzv. školní část ZZ)
- způsob zprostředkování jednotného zadání v oborech vzdělání s RVP školám, které zatím vyučují obory vzdělání dobíhající soustavy, tj. podle dosavadních učebních dokumentů.

K ověřování využitelnosti jednotných zadání pro obory vzdělání s RVP ve školách byly využity výsledky dotazníkového šetření, konaného po ukončení závěrečných zkoušek ve školním roce 2010–2011. Soulad mezi jednotným zadáním a požadavky praxe byl zjišťován prostřednictvím expertních posouzení jednotlivých JZZZ odborníky z praxe.

⁴ Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v platném znění (§185, odst. 1).

1. Vytipování RVP oborů vzdělání pro tvorbu jednotných zadání ve školním roce 2010 – 2011

Tvorba a vydávání RVP oborů středního odborného vzdělávání probíhalo ve čtyřech časově posloupných etapách. Jak již bylo výše uvedeno, v souladu se zněním §185, odst. 1 školského zákona podle rámcových vzdělávacích programů postupují školy od 1. září, které následuje nejpozději po uplynutí 2 let ode dne jejich vydání. Tímto dnem končí platnost učebních dokumentů schválených podle dosavadních právních předpisů počínaje prvním ročníkem.

Řešitelé projektu NZZ se zaměřili na vytipování těch oborů původní soustavy oborů vzdělání, pro které byly rámcové vzdělávací programy vytvářeny nejdříve. První skupinu rámcových vzdělávacích programů vydalo MŠMT dne 28. 6. 2007 pod č. j. 12 698/2007-23. Jednalo se o 61 RVP, z toho 29 RVP pro obory středního vzdělání s výučním listem kategorie H. Přehled těchto oborů vzdělání je uveden v příloze č. 1.

Nejpozději od školního roku 2009/2010 proto musely všechny školy, které tyto obory vzdělání vyučují, začít vzdělávat žáky v prvních ročnících podle ŠVP. Žáci těchto oborů tedy budou skládat závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání oborů vzdělání s RVP již ve školním roce 2011/2012.

Kromě toho mnohé školy nečekaly, až bude výuka podle ŠVP v daném oboru vzdělání ze zákona povinná. Vytvořily si školní vzdělávací program podle vydaného RVP v kratším časovém úseku, příp. již měly ŠVP připraven a čekaly pouze na vydání RVP. Teoreticky bylo proto možné, že žáci vzdělávání podle školního vzdělávacího programu skládali v některých školách závěrečnou zkoušku již ve školním roce 2009/2010. Pokud jde o školní rok 2010/2011, byla tato pravděpodobnost ještě mnohem vyšší.

V průběhu května až června 2010 byly proto na základě příslušných statistických ukazatelů získaných z databáze Ústavu pro informace ve vzdělávání vytipovány obory vzdělání kategorie H s rámcovými vzdělávacími programy, pro které bylo ve školním roce 2010/2011 vytvářeno jednotné zadání závěrečných zkoušek.

Hlavními kritérii pro určení konkrétních oborů byly počty žáků v jednotlivých ročnících vzdělávání (tj. buď v 1. 2. a 3 ročníku) a četnost škol, které tyto obory vyučují. Celkem bylo vybráno 30 oborů vzdělání s RVP, jejichž přehled je uveden v následující tabulce.

Přehled oborů vzdělání s RVP pro tvorbu JZZZ ve školním roce. 2010 - 2011

	Název RVP oboru vzdělání <i>Poznámka: kurzivou jsou uvedeny názvy a kódy oborů původní soustavy oborů vzdělání spadající pod současný RVP</i>	Kód oboru vzdělání	Počet žáků ve 2. ročníku
1	RVP Strojní mechanik	23-51-H/01	
	<i>Zámečnick</i>	<i>23-51-H/001</i>	1342
	<i>Strojní mechanik - stroje a zařízení</i>	<i>23-51-H/003</i>	
	<i>Mechanik opravář - stroje a zařízení</i>	<i>23-51-H/007</i>	0
	<i>Strojní mechanik</i>	<i>23-51-H/01</i>	140
2.	RVP Nástrojař	23-52-H/01	3
	<i>Nástrojař</i>	<i>23-52-H/01</i>	425
3.	RVP Karosář	23-55-H/02	0
4.	RVP Obráběč kovů	23-56-H/001	1280
	<i>Obráběč kovů-frézování</i>	<i>23-56-H/004</i>	10
	<i>Obráběč kovů-broušení</i>	<i>23-56-H/005</i>	5
	<i>Obráběč kovů-obsluha číslicově řízených strojů</i>	<i>23-56-H/006</i>	14
5.	RVP Autolakýrník	23-61-H/01	0
6	RVP Mechanik opravář motorových vozidel	23-68-H/01	846
	<i>Automechanik</i>	<i>23-68-H/001</i>	2397
	<i>Mechanik opravář</i>	<i>23-66-H/001</i>	264
7	RVP Elektrikář	26-51-H/01	63
8	RVP Elektrikář – silnoproud	26-51-H/02	74
	<i>Elektrikář</i>	<i>26-51-H/001</i>	360
	<i>Elektrikář – slaboproud</i>	<i>26-51-H/002</i>	330
	<i>Elektrikář – silnoproud</i>	<i>26-51-H/003</i>	591
9	RVP Elektromechanik pro zařízení a přístroje	26-52-H/01	61
	<i>Elektromechanik - stroje a zařízení</i>	<i>26-52-H/002</i>	20
	<i>Mechanik elektrotechnických zařízení</i>	<i>26-52-H/004</i>	120
	<i>Mechanik elektronických zařízení</i>	<i>26-53-H/001</i>	316
	<i>Elektromechanik - sdělovací a zabezpečovací technika</i>	<i>26-56-H/001</i>	11
10	RVP Pekař	29-53-H/01	9
	<i>Pekař</i>	<i>29-53-H/001</i>	122
11.	RVP Cukrář	29-54-H/01	58
	<i>Cukrář – výroba</i>	<i>29-54-H/002</i>	1078

12.	RVP Řezník – uzenář	29-56-H/01	11
	<i>Řezník – uzenář</i>	29-56-H/001	69
13	RVP Krejčí	31-58-H/01	10
	<i>Krejčí - pánské oděvy</i>	31-58-H/001	0
14.	RVP Truhlář	33-56-H/01	88
	<i>Truhlář</i>	33-56-H/001	1697
	<i>Truhlář - výroba nábytku</i>	33-56-H/002	
	<i>Truhlář - dřevěné konstrukce</i>	33-56-H/003	
15	RVP Čalouník	33-59-H/01	15
	<i>Čalouník</i>	33-59-H/001	56
16	RVP Instalatér	36-52-H/01	10
	<i>Instalatér</i>	36-52-H/001	1042
17	RVP Montér vodovodů a kanalizací a obsluha vodárenských zařízení	36-58-H/01	0
18	RVP Tesař	36-64-H/01	5
	<i>Tesař</i>	36-64-H/001	318
19	RVP Vodař	36-65-H/01	
20	RVP Zedník	36-67-H/01	31
	<i>Zedník</i>	36-67-H/001	839
	<i>Obkladač</i>	36-67-H/004	93
21	RVP Zemědělec - farmář	41-51-H/01	
	<i>Zemědělec, hospodyňka</i>	41-51-H/007	43
	<i>Farmář</i>	41-51-H/011	96
22	RVP Jezdec a chovatel koní	41-53-H/02	
	<i>Jezdec a ošetřovatel dostihových koní</i>	41-53-H/008	29
	<i>Chovatel koní a jezdec</i>	41-53-H/010	87
23	RVP Opravář zemědělských strojů	41-55-H/01	131
	<i>Opravář zemědělských strojů</i>	41-55-H/003	1251
24	RVP Opravář lesnických strojů	41-56-H/02	0
25	RVP Kuchař – číšník	65-51-H/01	405
	<i>Kuchař – číšník pro pohostinství</i>	65-51-H/002	3167
	<i>Kuchař - číšník - příprava jídel</i>	65-51-H/004	21
	<i>Kuchař</i>	65-52-H/001	

26	RVP Prodavač ⁶	66-51-H/01	113
	<i>Prodavač</i>	66-51-H/002	1
	<i>Prodavač - smíšené zboží</i>	66-51-H/004	778
27	RVP Aranžér	66-52-H/01	82
	<i>Aranžér</i>	66-52-H/001	496
28	RVP Kadeřník	69-51-H/01	85
	<i>Kadeřník</i>	69-51-H/001	2346
29	RVP Umělecký truhlář a řezbář	82-51-H/02	7
	<i>Umělecký truhlář</i>	82-51-H/006	45
	<i>Umělecký řezbář</i>	82-51-H/005	14
30	RVP Zlatník a klenotník	82-51-H/03	19
	<i>Zlatník a klenotník</i>	82-51-H/003	46

Z uvedeného přehledu je zřejmé, že výrazná většina oborů vzdělání, pro které v nové soustavě oborů vzdělání existuje pouze jeden RVP, zahrnuje rámcový obsah vzdělávání pro více oborů dobíhající soustavy.

Žáci v těchto oborech (tj. „dobíhajících“) byli vzděláváni na základě centrálně schválených učebních dokumentů – tj. učebních plánů a učebních osnov. Proto skládají závěrečnou zkoušku v souladu s těmito učebními dokumenty.

Jednou ze základních potřeb spojených s tvorbou jednotných zadání pro obory vzdělání s RVP tudíž bylo stanovit způsob, jak uspořádat jednotné zadání v takových případech, kdy v nové soustavě oborů vzdělání existuje pouze jeden RVP pro více pro oborů původní soustavy (viz např. RVP oborů vzdělání Strojní mechanik, Obráběč kovů, Elektromechanik pro zařízení a přístroje, Kuchař-Číšník, Prodavač).

⁶ Kromě uvedených oborů vzdělání bylo JZZZ částečně využíváno také v následujících oborech původní SOV: Prodavač - potravinářské zboží, Prodavač - smíšené zboží, Prodavač - elektrotechnické zboží, Prodavač - drogistické zboží, Prodavač - motorová vozidla, Prodavač - textil a oděvy, Prodavač - textil, oděvy a obuv, Prodavač - průmyslové zboží, Prodavač – květiny a Prodavač a výrobce lahůdek.

2. Specifika tvorby jednotných zadání pro obory vzdělání s RVP

Editoři jednotných zadání vycházejí při tvorbě JZZZ z rámcové struktury jednotného zadání, která je uvedena v příloze č. 2. Dále se řídí metodickými pokyny k tvorbě jednotných zadání⁷, které jsou každoročně aktualizovány a jsou tvůrcům jednotných zadání poskytovány v tištěné i elektronické podobě.

Využití rámcové struktury jednotného zadání a metodických pokynů při tvorbě JZZZ v oborech vzdělání s RVP

Z hlediska tvorby JZZZ pro obory vzdělání s RVP jsou důležité tři oblasti:

1. Pro každé jednotné zadání jsou stanoveny pouze minimální počty témat písemné a praktické zkoušky.

Pro písemnou zkoušku JZZZ musí obsahovat nejméně 5 témat, ze kterých si ředitel školy z jednotného zadání vybere pro ZZ nejméně 3 témata, z nichž si žák jedno téma zvolí. Minimální počet témat je stanoven tak, aby zbývající 2 témata mohla být využita pro účely opravné zkoušky a konání zkoušky v náhradním termínu.

Pro praktickou zkoušku musí JZZZ obsahovat nejméně 3 témata. Z nich ředitel školy stanoví pro konání praktické zkoušky nejméně jedno téma. V případě, že stanoví více témat, žáci si téma losují. Obsah témat musí být navrhován tak, aby při řešení témat žáci prokazovali, že zvládají úkony podstatné pro výkon profese, ke které směřovalo vzdělávání v oboru.

Toto řešení umožňovalo editorům jednotného zadání začlenit do jednotného zadání písemné i praktické zkoušky i více než minimální počet témat. Nebyli nijak omezeni jejich počtem. Proto v případech, kdy to bylo zapotřebí, vytvořili v jednotném zadání písemné a praktické zkoušky oborů vzdělání s RVP vyšší počet témat s různorodými obsahy. Obsahy témat navrhovali a zpracovávali tak, aby školy příslušné jednotné zadání, koncipované na základě RVP, mohly používat i pro žáky vzdělávané podle učebních dokumentů „dobíhajících“ oborů vzdělání, které jsou v nové soustavě oborů nahrazeny jediným, širěji pojatým oborem vzdělání. Školy si v takových případech vybíraly z jednotného zadání témata odpovídající učivu stanovenému v dosavadních učebních dokumentech.

To rovněž umožnilo v radě případů vytvářet jednotné zadání na základě sjednocení takových částí obsahů témat, které jsou totožné v učivu stanoveném v učebních dokumentech pro více oborů vzdělání původní soustavy. Tako koncipované téma jednotného zadání má např. dvě třetiny

⁷ Metodika tvorby jednotného zadání ve školním roce 2010/2011 - obory vzdělání kategorie H. NÚV, Praha září 2010.

úkolů/otázek společných pro více původních oborů vzdělání, které vycházejí z příslušného RVP. Pouze jedna třetina tématu je zaměřena na obsah specifický pro původní obor vzdělání.

Příkladem takového způsobu zpracování je zadání části tématu praktické zkoušky v oboru vzdělání 66-51-H/01 Prodavač, kde sice všichni žáci při praktické zkoušce musí prokázat zvládnutí totožných činností spojených s prodejem, avšak v oblasti zbožíznalství se jejich znalosti liší podle specifik původních oborů:

Pokyny pro jednotlivé úkoly:

Úkol č. 1: Prodej zboží, odborná a poradenská služba

Cílem úkolu je, aby žák předvedl vlastní prodej zboží založený na komunikaci se zákazníkem a jeho obsluze. V případě potravinářského a smíšeného sortimentu se doporučuje preferovat využití pultového prodeje.

Úkol obsahuje 8 okruhů činností, které by měl žák při prodeji splnit a které jsou hodnoceny. Tyto činnosti je třeba přizpůsobit prodávané sortimentní skupině tak, aby mohly být hodnoceny dle tabulky č. 2 Konkretizace bodového hodnocení úkolů.

Úkol je vždy realizován ve dvou sortimentních skupinách:

První sortimentní skupina zboží:

Dle prodejny, ve které byl převážně vykonáván odborný výcvik žáka ve 3. ročníku. Úsek, oddělení nebo pultový prodej v první sortimentní skupině je přidělen žákovi zkušební komisí v den konání zkoušky.

Druhá sortimentní skupina zboží:

Žák si losuje jednu sortimentní skupinu z nepotravinářského zboží nebo jednu sortimentní skupinu z potravinářského zboží, vždy opak toho, ve které sortimentní skupině prodával. Např. prodej byl realizován v potravinářské prodejně, žák losuje z nepotravinářského zboží, a opačně. Žák předvede fiktivní prodej zboží z losované sortimentní skupiny - vysvětlí znalost sortimentu, odbornou a poradenskou službu, nabídku zboží apod.

V JZZZ je k dispozici celkem 40 sortimentních skupin potravinářského a 95 sortimentních skupin nepotravinářského zboží.

Ředitel školy určí z každé uvedené oblasti libovolný počet jednotlivých sortimentních skupin zboží pro losování žáky

2. Koncepce jednotného zadání vždy obsahuje možnost pro školu, aby v rámci závěrečné zkoušky uplatnila i svá specifika stanovená v ŠVP

V návaznosti na vzrůstající počet RVP se stále více ukazuje potřeba zajistit, aby požadavek na srovnatelnost výsledků vzdělávání žáků v daném oboru nebyl v rozporu s posilováním autonomie, kterou školám umožňuje tvorba ŠVP na základě RVP.

Proto bylo nezbytné stanovit, jak budou školy realizující závěrečnou zkoušku podle jednotného zadání postupovat, pokud se rozhodnou uplatňovat u ZZ specifika vyjadřovaná v ŠVP. Pro školy, které nebudou o zařazení svých specifik do závěrečné zkoušky usilovat, přitom musí být jednotné zadání nadále koncipováno tak, aby je mohly plně využívat bez jakýchkoliv změn.

Veškerá jednotná zadání tedy musí být koncipována tak, aby obsahovala prostor pro realizaci tzv. školní části závěrečné zkoušky, ve které by škola

v případě zájmu mohla ověřovat i výsledky žáků vyplývající ze ŠVP. Zařazení této školní části do ZZ však nesmí omezit funkčnost jednotného zadání jako standardu směřujícího ke srovnatelnosti výsledků žáků příslušného oboru.

Pro realizaci školní části závěrečné zkoušky proto platí, že:

- a) rozhodnutí o zařazení či nezařazení školní části do ZZ je v kompetenci školy, která vytvoří její obsah, plně za něj odpovídá a zajišťuje jeho doplnění k jednotnému zadání;
- b) hodnocení školní části, pokud je školou zařazena, ovlivňuje celkové hodnocení výkonu žáka u vybrané zkoušky (praktické, písemné či ústní) maximálně v rozmezí jednoho klasifikačního stupně;
- c) jestliže žák neuspěje při řešení tématu jednotného zadání příslušné zkoušky, pak je klasifikován stupněm „5 - nedostatečný“, i když při řešení školní části ZZ bude úspěšný.

Prostor pro školní část ZZ vytvářeli ve školním roce 2010/2011 tvůrci jednotných zadání jedním ze tří způsobů stanovených v metodických pokynech k tvorbě JZZZ, případně jejich kombinací:

- *Pro témata jednotného zadání praktické zkoušky není vyčerpána celá doba stanovená vyhláškou č. 47/2005 Sb.*

Podle uvedeného prováděcího předpisu trvá praktická zkoušky nejdéle 3 dny po 7 hodinách (tj. 21 hodin), v uměleckých oborech 2-4 týdny (tj. 10-20 dní po 7 hodinách, tj. 70-140 hodin). Nebrání-li tomu specifika oboru, stanovují tvůrci JZZZ délku praktické zkoušky podle jednotného zadání tak, aby tuto dobu nepokrývala (např. 2 dny po 7 hodinách). Stanovená délka praktické zkoušky se uvádí do organizačních pokynů k praktické zkoušce. Uvádí se rovněž ke každému tématu praktické zkoušky. Je nutné, aby u všech témat byla stanovena jednotně. V organizačních pokynech každého JZZZ je rovněž uvedena informace o tom, že zbývající časový prostor může škola využít pro zařazení tzv. školní části závěrečné zkoušky, informace o tvorbě jejího obsahu a pokyny k jejímu hodnocení.

- *Školám je poskytnuta možnost nahradit určené části témat jednotného zadání jejich specifiky*

Této možnosti musí být přizpůsobena koncepce témat. Témata jedné ze zkoušek musí být navržena tak, že budou obsahovat povinné otázky/úkoly, které škola musí bezpodmínečně respektovat a nepovinné otázky/úkoly, které může nahradit svými. Nepovinné části tématu označí tvůrci JZZZ v jednotném zadání písmenem „Š“. Jedná se zpravidla o otázky a úkoly, které nejsou pro řešení tématu jednotného zadání stěžejní a pokrývají nanejvýš jednu pětinu obsahu tématu příslušné zkoušky. Tzn.: např. téma písemné zkoušky bude obsahovat 10 otázek/úkolů, osm povinných a dvě/dva nahraditelné školou. Téma ústní zkoušky bude např. obsahovat celkem 5 otázek (včetně otázky ze světa práce). Jedna ze čtyř odborných otázek bude nahraditelná školou. V organizačních pokynech k řešení takto koncipovaných témat bude uvedeno,

že škola může do JZZZ zasáhnout pouze tím, že nahradí nepovinné otázky/úkoly (označené písmenem „Š“) svými vlastními, jinak realizuje celé téma ve stanovené podobě. Vypracování a nahrazení nepovinných částí tématu v JZZZ musí zajistit škola sama.

- *Pokud jednotné zadání obsahuje samostatnou odbornou práci (SOP), mohou školy realizovat v souladu s pokyny stanovenými v JZZZ školní téma samostatné odborné práce žáků.*

V takovém případě stanovují tvůrci JZZZ pro realizaci SOP více témat. Jedno z nich označí jako školní téma. V zadání SOP je uvedeno, že škola může žákům kromě tématu stanoveného v jednotném zadání zadat také školní téma, jehož obsah si vytváří sama (tzn., že v tom případě žák řeší dvě témata SOP). Přitom musí dodržet veškeré požadavky na rozpracování podkladů k SOP stanovené v jednotném zadání. V souladu s nimi tedy zpracuje pro školní téma osnovu, požadavky na formální úpravu SOP, dodržování termínů, zařazení SOP u ZZ, způsob hodnocení/kritéria hodnocení SOP, způsob řešení v případě, že žák neodevzdá práci ve stanoveném termínu, příp. vůbec. Hodnocení školního tématu SOP ovlivní celkové hodnocení příslušné zkoušky stejně jako hodnocení školní části ZZ.

Povinné začlenění prostoru pro realizaci tzv. školní části závěrečné zkoušky do jednotného zadání plně odpovídá potřebám stále narůstajícího počtu škol, které již vyučují podle vlastních školních vzdělávacích programů vznikajících na základě RVP. Pro školní rok 2011/2012 byly však na základě aktuálních potřeb tvorby JZZZ uvedené způsoby začlenění školní části do závěrečné zkoušky dále upraveny – viz kapitola č. 4.

Zprostředkování jednotného zadání v oborech vzdělání s RVP školám, které vyučují obory vzdělání podle dobíhající soustavy

Školy získávají jednotné zadání prostřednictvím integrovaného informačního systému nové závěrečné zkoušky IIS NZZ. Tento systém obsahuje kromě jiných prvků (např. webový portál určený ke zveřejnění JZZZ, databanka již vytvořených témat jednotných zadání) rovněž aplikační program Tvůrce JZZZ určený k samotné tvorbě JZZZ.

Program Tvůrce JZZZ umožňuje, aby vytvořené jednotné zadání oboru vzdělání s RVP mohlo být využíváno i ve školách, které ještě vyučují žáky v rámci oborů vzdělání původní soustavy oborů vzdělání. Jde o to, že pro jednotné zadání oborů vzdělání s RVP mohou být velmi efektivně vytvořeny kopie označené kódy a názvy původní oborů vzdělání.

V systému je vedena evidence veškerých odborných škol včetně aktuálních informací o oborech, které v daném školním roce realizují. Jestliže tedy škola realizuje závěrečnou zkoušku např. v původním oboru vzdělání 23-56-H/006 Obráběč kovů-obsluha číslicově řízených strojů, získá sice jednotné zadání, jehož obsah byl vytvořen podle RVP oboru vzdělání 23-56-H/01 Obráběč kovů, ale veškeré podklady v jednotném zadání jsou opatřeny záhlavím s údaji vztahujícími se k názvu a kódu původního oboru.

3. Využití jednotného zadání pro obory vzdělání s RVP ve školách

Zkušenosti s využitím jednotného zadání ve školách byly získávány prostřednictvím dotazníkového šetření realizováno plošně mezi všemi školami, které se rozhodly jednotné zadání při ZZ využít. Ke každému JZZZ se rovněž vyjadřovali zástupci zaměstnavatelské sféry – odborníci z praxe.

Realizace dotazníkového šetření

Veškeré školy, které potvrdily, že jednotné zadání nebo jeho část při ZZ využily, měly prostřednictvím IIS NZZ k dispozici v elektronické podobě strukturovaný dotazník určený ke zjišťování jejich názorů a připomínek k JZZZ. Dotazník je uveden v příloze č. 3.

Dotazování bylo zaměřeno na tři základní oblasti: *1. Příprava závěrečné zkoušky podle jednotného zadání, 2. Realizace závěrečné zkoušky podle jednotného zadání, 3. Názory na jednotné zadání*

Z hlediska využitelnosti jednotného zadání pro obory vzdělání kategorie H byla významná především část *2. Realizace závěrečné zkoušky podle jednotného zadání*.

V této oblasti se školy vyjadřovaly k organizačnímu zajištění závěrečné zkoušky a k využívání jednotného zadání školou. U praktické zkoušky posuzovaly vhodnost obsahu jednotlivých témat a to, zda témata zohledňují

potřeby oboru. Dále se vyslovovaly např. k požadavkům stanoveným v JZZZ na vybavenost příslušných pracovišť, k požadavkům na dodržování předpisů BOZP a ke kvalitě zpracování technické dokumentace. U písemné zkoušky posuzovaly zejména technickou úroveň podkladů získaných z IIS NZZ, uváděly názory na časovou i obsahovou náročnost témat vzhledem ke schopnostem žáků na to, zda témata obsahově odpovídají potřebám oboru. Zjišťován byl i počet témat vybraný ředitelem školy pro jednotlivé zkoušky včetně toho, jaká témata byla realizována. Školy rovněž uváděly, zda využily poskytnutou možnost zařazení školní části v rámci písemné či praktické zkoušky a zda délka praktické zkoušky odpovídá potřebám žáků a náročnosti řešení příslušných témat. U ústní zkoušky sdělovaly, zda škola v souladu s doporučením stanovenými v JZZZ, připravila žákům potřebné podklady vztahující se k vylosovanému tématu. Řada dotazů se týkala toho, jestli ve škole byly využívány hodnotící nástroje uvedené v jednotném zadání a zda byly vyhovující, jaká je podle názorů vyučujících úroveň připravenosti žáků na ZZ apod.

Stanoviska odborníků z praxe

K jednotlivým jednotným zadáním se rovněž vyjadřovali odborníci z praxe pověřeni Hospodářskou komorou ČR. Každé JZZZ posuzoval jeden odborník z praxe. Expertní posouzení jednotného zadání závěrečné zkoušky prováděli odborníci na základě rámcové osnovy, která je uvedena v příloze č. 4.

Jejich stanoviska byla v první řadě zaměřena na celkové posouzení JZZZ. Jednalo se zejména o to, zda celkové pojetí a obsah JZZZ odpovídá požadavkům na výkon povolání, ke kterému vzdělání v oboru směřuje a zda existují nějaké důležité aktuální požadavky na výkon povolání, které v JZZZ nejsou vůbec začleněny, ač by je bylo možné ověřovat při závěrečné zkoušce.

Významnou část expertního posouzení tvořilo také posouzení jednotlivých zkoušek. Odborníci se vyjadřovali k tomu, zda je obsah témat z hlediska požadavků na výkon povolání vhodně koncipován, zda je zapotřebí témata aktualizovat, doplnit další, pozměnit stávající – která a jak, jestli je vhodně stanovena náročnost témat (např. zda je postačující vzhledem k požadavkům praxe, přiměřená schopnostem žáků apod.). Také sdělovali své názory na to, zda způsob zpracování kritérií a pravidel hodnocení přispívá k objektivizaci posuzování výsledků žáků apod.

Výsledky pilotního ověřování JZZZ

Realizace závěrečné zkoušky podle jednotného zadání

Při posuzování využitelnosti jednotného zadání pro realizaci jednotlivých zkoušek převažovala u výrazné většiny škol pozitivní hodnocení. Školy využívající jednotné zadání vytvořené podle RVP se názorově od ostatních škol odlišovaly pouze v ojedinělých případech.

Pokud jde o posuzování zpracování témat písemné zkoušky, více než 90 % škol se shodlo na tom, že obtížnost témat byla srovnatelná a odpovídala obsahu výuky ve škole. Drtivá většina ze všech škol rovněž potvrdila, že obsahová a časová náročnost témat byla přiměřená (96 %).

V případě praktické zkoušky téměř všechny školy potvrdily, že témata odpovídala obsahu výuky ve škole (99 %) i požadavkům praxe (97 %). Stejně pozitivně školy potvrdily, že požadavky stanovené v jednotném zadání na vybavení pracoviště odpovídaly podmínkám školy, přičemž přibližně jedna pětina škol realizovala zkoušku na reálném pracovišti. Obsahová a časová náročnost témat byla rovněž hodnocena výraznou většinou škol (95 %) jako přiměřená a obdobným způsobem byla hodnocena také srovnatelnost obtížnosti témat.

Témata ústní zkoušky podle téměř všech škol odpovídala obsahu výuky ve škole, byla zpracována bezchybně, srovnatelná a přiměřená schopnostem žáků.

Přibližně jedna desetina škol využila možnosti zařadit do závěrečné zkoušky školní část.

Připomínky škol a doporučení odborníků z praxe

Kromě statistického vyhodnocení dat byly pro tvorbu jednotných zadání oborů s RVP ve školním roce 2011/2012 využity konkrétní připomínky škol k chybám vyskytujícím se v JZZZ.

Zdrojem konkrétních připomínek k potřebným úpravám jednotných zadání byly navrácené dotazníky z výše uvedeného dotazníkového šetření ve školách. Pro zpracování dotazníku byl školám poskytnut termín od ukončení závěrečné zkoušky ve škole (tj. od konce června 2011) do 30. července 2011.

Dotazníky odeslalo do NÚV 40 škol, které využily jednotné zadání vytvořené podle RVP. Jejich přehled je uveden v příloze č. 5.

Pokud jde o zpracování témat písemné zkoušky, přibližně jedna desetina škol upozornila na chyby v zadání témat. Jednalo se převážně o dílčí nedostatky (např. chybný výpočet, nejednoznačně položená otázka v testu apod.).

V případě praktické zkoušky se vyskytlo připomínek více. Přes 30 % škol upozornilo na chybu v zadání témat, obdobný podíl respondentů poukázal také na nevyhovující způsob hodnocení.

Významným informačním zdrojem se ukázala být i stanoviska odborníků z praxe ke 30 jednotným zadáním zpracovaným podle RVP, neboť kromě komplexního posouzení kvality zpracování JZZZ řada expertů upozornila i na dílčí nedostatky, příp. chyby ve zpracování obsahu témat jednotlivých zkoušek – především písemné a praktické zkoušky.

Vyjádření odborníků z praxe k jednotlivým jednotným zadáním byla výrazně pozitivní. Pouze v případě jednoho oboru vzdělání (23-55-H/02 Karosář)

vyznělo stanovisko odborníka z praxe celkově negativně, tj. v tom směru, že obsah jednotného zadání neodpovídá požadavkům současné praxe. Toto jednotné zadání bylo ve školním roce 2011 - 2012 bylo zpracováváno jinými tvůrci a bylo celkově pozměněno na základě doporučení vyplývajících z expertního posouzení.

4. Zohlednění zkušeností pro další tvorbu jednotného zadání s RVP

Zkušenosti z ověřování tvorby jednotného zadání pro obory vzdělání s RVP jednoznačně prokázaly, že

1. V oborech vzdělání s RVP lze koncipovat jednotné zadání s využitím rámcové struktury jednotného zadání pro obory vzdělání kategorie H, avšak přitom je nutno zohlednit vztah mezi obsahem oborů vzdělání původní soustavy oborů, které spadají pod současný RVP a obsahem témat jednotného zadání.
2. V jednotném zadání písemné a praktické zkoušky oborů vzdělání s RVP lze stanovit vyšší počet témat s různorodými obsahy, které jsou navrženy a zpracovány tak, aby školy příslušné jednotné zadání mohly používat i pro žáky vzdělávané podle učebních dokumentů platných pro obory původní/dobíhající soustavy oborů vzdělání. V případě ústní zkoušky však byl až do školního roku 2010/2011 v metodických pokynech stanoven rovněž požadavek na maximální počet témat (tvůrci JZZZ zde mohli vytvořit maximálně 30 témat). Uvedený požadavek omezoval možnost zařadit do této zkoušky potřebný počet témat s různými obsahy vyplývajícími z příslušného RVP. Pro ústní zkoušku vybírá ředitel školy z jednotného zadání v souladu s vyhláškou č. 47/2005 Sb. minimálně 25 témat. Tvůrci jednotného zadání v řadě případů upozornili na to, že jsou školy v důsledku toho značně omezeny při výběru témat pro ústní zkoušku. Ve školním roce 2011/2012 byly proto metodické pokyny k tvorbě JZZZ upraveny, a to tak že pro ústní zkoušku musí jednotné zadání obsahovat nejméně 30 témat. Je-li zapotřebí vytvořit pro tuto zkoušku vytvořit více než 30 témat, rozhodují o počtu témat tvůrci jednotného zadání. Vycházejí přitom z příkladů zaměřených v příslušném RVP. Školy si dle své potřeby vyberou z jednotného zadání témata odpovídající učivu stanovenému v platných/dobíhajících učebních dokumentech jednotlivých oborů vzdělání původní soustavy, spadajících pod příslušný rámcový vzdělávací program.
3. Tam, kde to umožňuje příbuznost obsahu vzdělání více oborů původní soustavy sdružených pod jeden RVP, je vhodné vytvářet jednotné zadání na základě sjednocení takových částí obsahů témat, které v učivu stanoveném v učebních dokumentech pro více oborů vzdělání původní soustavy totožné. Takto koncipované téma jednotného

zadání může obsahovat část úkolů/otázek společných pro více původních oborů vzdělání, které vycházejí z příslušného RVP a část úkolů/otázek zaměřených na obsah, který je specifický pro původní obor vzdělání.

4. Povinné začlenění prostoru pro realizaci tzv. školní části závěrečné zkoušky do jednotného zadání plně odpovídá potřebám stále narůstajícího počtu škol, které již vyučují podle vlastních školních vzdělávacích programů vznikajících na základě RVP. Tvůrci jednotného zadání tedy i nadále musí vytvářet v jednotném zadání prostor pro zařazení školní části do ZZ. V souladu s pokyny stanovenými v jednotném zadání jednotlivých oborů vzdělání budou moci školy v případě jejich zájmu u závěrečné zkoušky ověřovat i svá specifika vyjádřena v ŠVP. Funkce jednotného zadání jako evaluačního standardu platného pro příslušný obor vzdělání přitom nebude narušena.
5. V přechodném období až do doby, kdy pozbuje platnosti původní/dobíhající soustava oborů vzdělání, budou školám, které ještě vyučují žáky v rámci oborů vzdělání původní soustavy oborů vzdělání prostřednictvím integrovaného informačního systému NZZ poskytovány kopie jednotného zadání vytvořeného podle RVP. Tyto kopie budou označeny kódy a názvy původních oborů vzdělání sdružených pod příslušný rámcový vzdělávací program.

V následujících letech bude stále narůstat počet jednotných zadání vytvářených podle RVP. Proces jejich tvorby musí být průběžně sledován a vyhodnocován. Na základě získaných zkušeností budou v případě potřeby upravovány metodické pokyny k tvorbě jednotného zadání a řešeny rovněž technické otázky tvorby jednotného zadání podle RVP, které souvisejí s vývojem integrovaného informačního systému NZZ.

**Příloha č. 1 Přehled Rámcových vzdělávacích programů oborů vzdělání
vydaných MŠMT v roce 2007**

RVP 23-51-H/01	Strojní mechanik
RVP 23-52-H/01	Nástrojař
RVP 23-65-H/01	Strojník
RVP 23-68-H/01	Mechanik opravář motorových vozidel
RVP 26-51-H/01	Elektrikář 2651H02 Elektrikář – silnoproud
RVP 26-52-H/01	Elektromechanik pro zařízení a přístroje
RVP 26-59-H/01	Spojový mechanik
RVP 28-63-H/01	Výrobce bižuterie a dekorativních předmětů
RVP 29-53-H/01	Pekař
RVP 29-54-H/01	Cukrář
RVP 29-56-H/01	Řezník – uzenář
RVP 31-58-H/01	Krejčí
RVP 33-54-H/01	Mechanik hudebních nástrojů
RVP 33-56-H/01	Truhlář
RVP 33-59-H/01	Čalouník
RVP 36-59-H/01	Podlahář
RVP 36-64-H/01	Tesař
RVP 36-67-H/01	Zedník
RVP 36-69-H/01	Pokrývač
RVP 41-51-H/01	Zemědělec – farmář
RVP 41-52-H/01	Zahradník
RVP 41-55-H/01	Opravář zemědělských strojů
RVP 65-51-H/01	Kuchař – číšník
RVP 66-51-H/01	Prodavač
RVP 66-52-H/01	Aranžér
RVP 69-51-H/01	Kadeřník
RVP 82-51-H/02	Umělecký truhlář a řezbář
RVP 82-51-H/03	Zlatník a klenotník
RVP 82-51-H/04	Umělecký keramik

Příloha č. 2 Rámcová struktura JZZZ – obory vzdělání kategorie H

OBORY VZDĚLÁNÍ KATEGORIE H: ⁸
Informace o jednotném zadání
OBSAH:
ORGANIZACE ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY
PÍSEMNÁ ZKOUŠKA
<i>Organizační pokyny</i>
Anotace témat
Šablona TÉMA 1 – Identifikační údaje
Anotace
<i>Organizační pokyny</i>
Pokyny pro žáka
Zadání
Technická, výkresová, obrázková dokumentace
<i>Zadání -správná řešení</i>
TEST
test – pokyny pro žáky ≠
test – zadání ≠
<i>test – správná řešení ≠</i>
<i>Hodnocení, kritéria a pravidla</i>
PRAKTICKÁ ZKOUŠKA
<i>Organizační pokyny</i>
Šablona – TÉMA 1 - Identifikační údaje

5 – barevně označené podklady v rámcové struktuře JZZZ jsou **povinnou** součástí jednotného zadání pro všechny obory vzdělání (tj. průřezově); zpracování podkladů neoznačených barevně záleží na tom, zda jsou z hlediska potřeb příslušného oboru vzdělání u ZZ potřebné.

//// kurzívou označené podklady jsou určeny pouze pro učitele, kteří s nimi pracují při využívání JZZZ ve škole. Žáci je u závěrečné zkoušky nevyužívají, a ani je nesmí vidět. ≠ tyto podklady je nutno zpracovat pouze pokud je test součástí písemné zkoušky

<i>Organizační pokyny</i>
<i>Vybavení pracoviště</i>
<i>Pokyny pro žáka</i>
<i>Zadání</i>
Technická, výkresová, obrázková dokumentace
<i>Správná řešení</i>
<i>Hodnocení, kritéria a pravidla</i>
ÚSTNÍ ZKOUŠKA
<i>Organizační pokyny</i>
Šablona – TÉMA 1 - Identifikační údaje
<i>Organizační pokyny</i>
<i>Zadání + otázka z obecného přehledu ze světa práce</i>
<i>Podklady pro žáka</i>
<i>Správná řešení</i>
<i>Hodnocení, kritéria a pravidla</i>
<i>Obecný přehled ze světa práce (celý blok)</i>
PŘÍLOHY
Příloha č. 1 Samostatná odborná práce
Příloha č. 2 až x

Příloha č. 3: Dotazník pro školy k pilotnímu ověřování JZZZ

Vážené kolegyně, vážení kolegové

v letošním roce všechny odborné školy v ČR, a tudíž i Vaše škola, mají již podruhé možnost využít při závěrečné zkoušce jednotné zadání (JZZZ) pro obory poskytující střední vzdělání s výučním listem (učební obory) kategorie H, a poprvé letos i pro řadu oborů kategorie E.

Jednotné zadání závěrečné zkoušky pro obor, resp. obory vzdělání, které na Vaši škole vyučujete, získala i Vaše škola z informačního systému nové závěrečné zkoušky (IS NZZ). Podle rozhodnutí ředitele školy pak mohla všechny tři zkoušky (písemnou, praktickou a ústní), nebo pouze některou z nich, realizovat podle jednotného zadání.

K tomu, aby projekt Nová závěrečná zkouška, v jehož rámci se jednotná zadání vytvářejí, mohl být úspěšný, je zapotřebí získávat informace přímo od Vás, kteří s JZZZ pracujete.

Vaše připomínky, názory a postřehy budou předloženy tvůrcům jednotného zadání, kteří je využijí pro zpracování a úpravy JZZZ v příštím školním roce. Rovněž budou sloužit k optimalizaci zpracování JZZZ v informačním systému nové závěrečné zkoušky a k usnadnění práce školy s přípravou závěrečných zkoušek.

Z uvedených důvodů Vám i letos předkládáme tento dotazník a prosíme Vás, abyste jeho vyplnění věnovali patřičnou pozornost.

Obsahuje následující oblasti:

1. PŘÍPRAVA ŠKOLY NA ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY
2. REALIZACE ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY
3. NÁZORY ŠKOLY NA JEDNOTNÉ ZADÁNÍ

Dotazník vyplňte v IIS NZZ.

Za spolupráci Vám děkuje řešitelský tým projektu Nová závěrečná zkouška

1. PŘÍPRAVA ŠKOLY NA ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

1.1. Využití metodické pomoci

1.1.1	<i>Zástupce školy se zúčastnil metodického semináře k JZZZ</i>	ANO	NE
1.1.2	<i>Škola využívala metodickou příručku Realizace ZZ podle jednotného zadání ve šk. roce 2009/2010</i>		
1.1.3	<i>Škola využívala webové stránky projektu NZZ</i>		
1.1.4	<i>Získané informace, příp. potřebná pomoc z NÚOV, byly dostačující</i>		

1.1 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

--

1.2 Příprava na závěrečné zkoušky ve škole

		ANO	NE
1.2.1	<i>Jednotné zadání usnadnilo škole přípravu závěrečné zkoušky</i>		
1.2.2	<i>Tisk vybraných částí z JZZZ proběhl bez problémů</i>		
1.2.3	<i>Příprava pomůcek, nástrojů, prostor k závěrečné zkoušce podle JZZZ proběhla bez problémů</i>		
1.2.4	<i>Příprava podkladů k závěrečné zkoušce z JZZZ byla časově a materiálně srovnatelná s jejich přípravou původním způsobem</i>		

1.2 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

--

2. REALIZACE ZÁVĚREČNÉ ZKOUŠKY

2.1 Písemná zkouška

	Škola realizovala písemnou zkoušku podle jednotného zadání	ANO	NE
	Témata, která žáci zpracovávali (číslo tématu: počet žáků)		
2.1.1	<i>Zkouška proběhla v souladu s organizačními pokyny stanovenými v JZZZ</i>		

2.1.2	<i>Volba témat žáky byla bez problémů</i>		
2.1.3	<i>Pokyny pro žáky, příp. pokyny, které vyučující musí sdělit žákům u oborů vzdělání kategorie E, byly srozumitelné</i>		
2.1.4	<i>Obsahová náročnost témat byla přiměřená schopnostem žáků</i>		
2.1.5	<i>Obtížnost jednotlivých témat byla srovnatelná</i>		
2.1.6	<i>Časová náročnost témat byla přiměřená délce zkoušky</i>		
2.1.7	<i>Témata odpovídala obsahu výuky ve škole</i>		
2.1.8	<i>Témata byla zpracována bezchybně</i>		
2.1.9	<i>Správná řešení byla zpracována vyhovujícím způsobem</i>		
2.1.10	<i>Způsob hodnocení stanovený v jednotném zadání vyhovoval</i>		
2.1.11*	<i>Škola využila možnost zařadit do zkoušky školní část</i>		
2.1.12**	<i>Zařazení testu/testů do zkoušky je účelné</i>		
2.1.13**	<i>Způsob zpracování testu/testů byl vyhovující</i>		
2.1.14	<i>Škola musela u některých žáků se SVP jednotné zadání upravit</i>		
2.1.15	<i>Škola musela u některých žáků se SVP vyhledat pomoc PPP, SPC</i>		

*vyplňuje se pouze tehdy, pokud jednotné zadání oborů vzdělání škole umožňovalo zařadit do písemné zkoušky školní část

**vyplňuje se v případě, kdy součástí témat písemné zkoušky byl test

2.1 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky (uvedte prosím, jaké úpravy jste prováděli v případě žáků se SVP)

--

2.2 Praktická zkouška

	Škola realizovala praktickou zkoušku podle JZZZ	ANO	NE
	Témata, která žáci zpracovávali (číslo tématu: počet žáků)		
2.2.1	<i>Zkouška proběhla v souladu s organizačními pokyny stanovenými v JZZZ</i>		
2.2.2	<i>Požadavky na vybavení pracoviště odpovídaly podmínkám školy</i>		
2.2.3	<i>Zkouška nebo její část se uskutečnila na reálném pracovišti</i>		
2.2.4	<i>Pokyny pro žáky, příp. pokyny, které vyučující musí sdělit žákům u oborů vzdělání kategorie E, byly srozumitelné</i>		
2.2.5	<i>Obsahová náročnost témat byla přiměřená schopnostem žáků</i>		
2.2.6	<i>Obtížnost jednotlivých témat byla srovnatelná</i>		
2.2.7	<i>Časová náročnost témat byla přiměřená stanovené délce zkoušky</i>		
2.2.8	<i>Témata odpovídala obsahu výuky ve škole</i>		
2.2.9	<i>Témata odpovídala požadavkům praxe</i>		
2.2.10	<i>Témata byla zpracována bezchybně</i>		

2.2.11	<i>Způsob hodnocení stanovený v jednotném zadání vyhovoval</i>		
2.2.12	<i>Personální zabezpečení zkoušky bylo bez problémů</i>		
2.2.13*	<i>Škola využila možnost zařadit do zkoušky školní část</i>		
2.2.14**	<i>Zpracování správných řešení je účelné</i>		
2.2.15	<i>Škola musela u některých žáků se SVP jednotné zadání upravit</i>		
2.2.16	<i>Škola musela u některých žáků se SVP vyhledat pomoc PPP, SPC</i>		

* vyplňuje se pouze v případě, kdy délka trvání praktické zkoušky podle JZZZ nezaujímala maximální čas stanovený vyhláškou č. 47/2005 Sb. (3 dny, resp. 4 týdny nejvýše po 7 hodinách v jednom dni).

**vyplňuje se pouze v případě, kdy součástí jednotného zadání praktické zkoušky byla správná řešení.

2.2 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

(uvedte prosím, jaké úpravy jste prováděli v případě žáků se SVP)

--

2.3 Ústní zkouška

	Škola realizovala ústní zkoušku podle JZZZ	ANO	NE
2.3.1	<i>Zkouška proběhla v souladu s organizačními pokyny stanovenými v JZZZ</i>		
2.3.2	<i>Obsahová náročnost témat byla přiměřená schopnostem žáků</i>		
2.3.3	<i>Obtížnost jednotlivých témat byla srovnatelná</i>		
2.3.4	<i>Časová náročnost témat byla přiměřená délce zkoušky</i>		

2.3.5	<i>Zařazení otázek ze světa práce do zkoušky je účelné</i>		
2.3.6	<i>Pokyny k zodpovídání otázek ze světa práce byly srozumitelné</i>		
2.3.7	<i>Témata odpovídala obsahu výuky ve škole</i>		
2.3.8	<i>Témata byla zpracována bezchybně</i>		
2.3.9*	<i>Škola využila možnost zařadit do zkoušky školní část</i>		
2.3.10	<i>Ke každému tématu si škola připravila vlastní podklady pro žáky</i>		
2.3.11	<i>Škola musela u některých žáků se SVP jednotné zadání upravit</i>		
2.3.12	<i>Škola musela u některých žáků se SVP vyhledat pomoc PPP, SPC</i>		

*vyplňuje se pouze tehdy, pokud jednotné zadání oboru vzdělání škole umožnilo zařadit do ústní zkoušky školní část

2.3 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky (uvedte prosím, jaké úpravy jste prováděli v případě žáků se SVP)

--

2.4 Samostatná odborná práce

		ANO	NE
2.4.1	<i>Zařazení samostatné odborné práce (SOP) do JZZZ škola považuje za přínosné</i>		
2.4.2	<i>Termíny stanovené v JZZZ k vypracování SOP byly vyhovující</i>		

2.4.3	<i>Podklady k vypracování SOP byly dostačující</i>		
2.4.4	<i>Podklady k SOP by měly obsahovat rovněž pokyny pro žáka, jak při zpracování SOP postupovat</i>		
2.4.5	<i>Úroveň zpracování SOP žáky byla celkově přijatelná</i>		
2.4.6	<i>Prezentace a obhajoba SOP při závěrečné zkoušce proběhla bez problémů</i>		

Vyplňuje se pouze v případě oborů vzdělání 23-63-H/001 Hodinář, 29-54-H/01 Cukrář, 29-54-H/002 Cukrář-výroba 41-51-H/013 Včelař, 65-51-H/01, Kuchař-číšník, 65-51-H/002, Kuchař-číšník pro pohostinství, 65-51-H/004 Kuchař-číšník – příprava jídel, 65-52-H/001 Kuchař, 65-53-H/001 Číšník-servírka 66-53-H/003 Operátor skladování, 69-51-H/01 Kadeřník, 69-51-H/001 Kadeřník, 82-51-H/001 Umělecký kovář a zámečnick a 82-51-H/009 Umělecký keramik

2.4 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

--

2.5 Účast odborníka z praxe u závěrečné zkoušky

		ANO	NE
2.5.1	<i>Zajištění účasti odborníka z praxe při závěrečné zkoušce proběhlo ve škole bez problémů</i>		
2.5.2	<i>Odborník z praxe se účastnil praktické zkoušky</i>		
2.5.3	<i>Odborník z praxe se účastnil ústní zkoušky</i>		
2.5.4	<i>Odborník z praxe se vyjadřoval ke klasifikaci zkoušky</i>		
2.5.5	<i>Názor odborníka z praxe se shodoval s navrhovanou klasifikací</i>		

2.5 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

--

3. NÁZORY ŠKOLY NA JEDNOTNÉ ZADÁNÍ

3.1 Názory na přínos JZZZ

		ANO	NE
3.1.1	<i>JZZZ přispívá ke srovnatelnosti výsledků vzdělávání v oboru mezi školami</i>		
3.1.2	<i>Využití JZZZ u závěrečné zkoušky zvyšuje prestiž oborů s výučním listem</i>		
3.1.3	<i>JZZZ přispělo ke spolupráci se zaměstnavateli</i>		
3.1.4	<i>Požadavky stanovené v JZZZ přispěly k materiálně technickému dovybavení školy</i>		
3.1.5	<i>Jednotné zadání přispělo k motivaci žáků při přípravě na ZZ</i>		
3.1.6	<i>Škola předala žákům potvrzení z NÚOV o vykonání závěrečné zkoušky podle JZZZ</i>		

3.1 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

--

3.2. Postoje k nové závěrečné zkoušce

		ANO	NE
3.2.1	<i>Realizace závěrečné zkoušky podle JZZZ byla pedagogy školy přijímána převážně pozitivně</i>		

3.2.2	Realizace závěrečné zkoušky podle JZZZ byla žáky přijímána převážně pozitivně		
3.2.3	Realizace závěrečné zkoušky podle JZZZ byla sociálními partnery (zaměstnavateli, rodiči) přijímána převážně pozitivně		
3.2.4	Realizace závěrečné zkoušky podle JZZZ se setkala s kladnou odezvou ze strany zřizovatele		
3.2.5	Škola předpokládá využití JZZZ při závěrečné zkoušce i v příštím školním roce		

3.2 Případné problémy upřesněte a označte číslem položky

--

3.3 Zájem školy o případné zapojení do tvorby JZZZ

		ANO	NE
3.3.1	Konkrétní pracovník školy nabízí nové téma/nová témata, příp. je ochoten spolupracovat při tvorbě JZZZ v příštím školním roce		

3.3 Pokud jste odpověděli „ANO“, uveďte kontaktní údaje

<p>Jméno a příjmení</p> <p>Škola (název, adresa)</p> <p>Pracovní zařazení</p> <p>e-mail</p>

Děkujeme Vám za spolupráci.

Příloha č. 4 Rámcová osnova pro expertní posouzení jednotného zadání závěrečné zkoušky (JZZZ) odborníkem z praxe

I. Celkové posouzení JZZZ

1) Uvedte svůj názor na to, zda celkové pojetí a obsah JZZZ odpovídá požadavkům na výkon povolání ke kterému/ke kterým vzdělání v oboru směřuje. V případě, že k celkovému pojetí a obsahu JZZZ máte výhrady, upřesněte je.

2) Uvedte svůj názor na to, zda existují nějaké důležité aktuální požadavky na výkon povolání, které v JZZZ nejsou vůbec začleněny a bylo by je možné ověřovat při závěrečné zkoušce.

3) Uvedte svůj názor na nové prvky závěrečné zkoušky:

3a) začlenění otázek z Obecného přehledu ze světa práce do závěrečné zkoušky

- zda je pokládáte za přínosné pro orientaci žáků v jejich budoucím profesním a osobním životě
- zda k nim máte připomínky (např. vhodnost otázek, potřeba jejich aktualizace, doplnění o další tematiku – jakou?)
- zda je pokládáte za zbytečné z hlediska potřeb žáků

3b) možnost zařazení samostatné odborné práce (SOP) do závěrečné zkoušky

- zda její zpracování a obhajobu pokládáte za přínos pro profesní uplatnění žáků (např. rozvoj schopností prezentovat odbornost a výsledky práce)
- pokud SOP není součástí JZZZ, zda by doporučili zvážit její zařazení
- pokud SOP je součástí JZZZ, jak hodnotíte její zpracování (např. potřebnost a aktuálnost témat SOP, kvalitu zpracování podkladů k SOP)
- zda SOP pokládáte v rámci závěrečné zkoušky za nadbytečnou

II. Posouzení jednotlivých zkoušek

Uvedte svůj názor na zpracování jednotlivých zkoušek:

1. Písemná zkouška

- a) zda je obsah témat z hlediska požadavků na výkon povolání vhodně koncipován
- b) zda je zapotřebí témata aktualizovat, doplnit další, pozměnit stávající (která, jak)
- c) zda je vhodně stanovena náročnost témat (např. zda je postačující vzhledem k požadavkům praxe, přiměřená schopnostem žáků apod.)

- d) pokud je součástí JZZZ test/testy, zda je kvalita jeho/jejich zpracování odpovídající (např. rozsah, náročnost, aktuálnost otázek) a jejich zařazení účelné
- e) zda způsob zpracování kritérií a pravidel hodnocení přispívá k objektivizaci posuzování výsledků žáků

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)

2. Praktická zkouška

- a) zda je obsah témat z hlediska požadavků na výkon povolání vhodně koncipován
- b) zda je zapotřebí témata aktualizovat, doplnit další, pozměnit stávající (která, jak)
- c) zda je vhodně stanovena náročnost témat (např. zda je postačující vzhledem k požadavkům praxe, přiměřená schopnostem žáků apod.)
- d) zda je navržená délka zkoušky podle jednotného zadání přiměřená
- e) zda průběh (organizace) praktické zkoušky směřuje k připravenosti žáků na výkon příslušných pracovních činností v reálných podmínkách praxe (např. efektivní využívání času, návaznost pracovních operací, BOZP)
- f) zda jsou vhodně stanoveny požadavky na vybavení pracoviště
- g) zda způsob zpracování kritérií a pravidel hodnocení přispívá k objektivizaci posuzování výsledků žáků

- a)
- b)
- c)
- d)
- e)
- f)
- g)

3. Ústní zkouška

- a) zda je obsah témat z hlediska požadavků na výkon povolání vhodně koncipován
- b) zda je zapotřebí témata aktualizovat, doplnit další, pozměnit stávající (která, jak)
- c) zda je vhodně stanovena náročnost témat (např. zda je postačující vzhledem k požadavkům praxe, přiměřená schopnostem žáků apod.)

- a)
- b)
- c)

Příloha č. 5 Návratnost dotazníků k JZZZ pro obory vzdělání s RVP

Kód oboru	Název oboru	Počet škol realizujících JZZZ
23-51-H/01	Strojní mechanik	4
23-52-H/01	Nástrojař	1
23-55-H/02	Karosář	12
23-61-H/01	Autolakýrník	5
23-68-H/01	Mechanik opravář motorových vozidel	4
26-51-H/01	Elektrikář	1
26-51-H/02	Elektrikář - silnoproud	2
33-56-H/01	Truhlář	1
36-67-H/01	Zedník	1
41-56-H/02	Opravář lesnických strojů	2
65-51-H/01	Kuchař – číšník	4
66-51-H/01	Prodavač	1
66-52-H/01	Aranžér	1
69-51-H/01	Kadeřník	1
Celkový součet		40